

NİMET VE ŞÜKÜR İLİŞKİSİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ
وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ {1}
قال النبي صلى الله عليه وسلم: "وَأَجَعَلْنَا شَاكِرِينَ لِغَنَمِكَ" {2}

Muhterem Müslümanlar!

İnsan, maddî ve manevî nimetlerle çepeçevre kuşatılmış bir varlıktır. Nefes alış verişinde bile iki nimeti aynı anda yaşamaktadır. Allah Teâlâ'nın insanoğluna lütfettiği maddî ve manevî nimetlerin tespit edilip sayılması mümkün değildir. Nitekim Allah Teâlâ, **"O size istediğiniz her şeyden verdi. Allah'ın nimetini sayacak olsanız sayamazsınız. Doğrusu insan çok zalim, çok nankördür"** [3] buyurmaktadır.

Öncelikle bizi insan olarak yarattığı için Rabbimize şükretmeliyiz. Bize akıl verdiği için, iyiyi kötüyü, doğruyu yanlış birbirinden ayırabildiğimiz için şükretmeliyiz. Beden ve ruh sağlığımız, yeraltı ve yer üstü zenginliklerimiz, yediğimiz sebze ve meyveler, istifade ettiğimiz her türlü hububat için, içtiğimiz ve kullandığımız su için, deniz ürünleri, etinden, sütünden, yününden, derisinden, balından istifade ettiğimiz hayvanlar ve sayılamayacak kadar çeşitli nimetler için şükretmeliyiz. Allah Teâlâ bizleri, bu nimetlerin değerini bilmeye, üzerinde düşünmeye ve bunlara karşı şükretmeye şöyle davet etmektedir:

"Allah sizi, analarınızın karnından siz hiçbir şey bilmez durumda iken çıkardı. Şükredesiniz diye size kulaklar, gözler ve kalpler verdi" [4]. **"İçtiğiniz suya ne dersiniz? Siz mi onu buluttan indirdiniz, yoksa indiren biz miyiz? Dileseydik onu acı bir su yapardık. O halde şükretseydiniz ya!"** [5].

"Her şeyden önce insan, yediği yemeğe bir baksın! Gerçekten biz, yağmuru bol bol yağdırdık. Sonra toprağı, iyiden iyiye yarıdık! Böylece sizin ve hayvanlarınızın yararlanması için orada taneler, üzüm, yoncalar, zeytinler, hurmalıklar, sık ağaçlı bahçeler, meyveler ve otlaklar ortaya çıkardık" [6].

Değerli Kardeşlerim!

Şükrün asıl anlamı, bize lütfedilen bütün nimetleri yaradılış gayesine uygun olarak kullanmaktır. **"Kulluğun başı zikir, sonu şükür"** [7] denmiştir. Bu sebeptendir ki, Allah Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde şükrü emretmiş **"Hatırlayın ki, Rabbiniz size: Eğer şükrederseniz, elbette size (nimetimi) artıracam..."** [1]. buyurarak şükredenlerin nimetlerini artıracaklarını bildirmiştir. Bir başka âyette Allah Teâlâ; **"Eğer iman eder ve şükrederseniz, Allah size ne diye azap etsin?"** [8] buyurmuştur.

Şükrün çeşitli şekilleri vardır. Kalp ve dil, şükrün en önemli vasıtalarıdır. Hz. Ömer'in bir sorusu üzerine Efendimiz şöyle buyurmuştur: **"Her biriniz, şükreden bir kalp, zikreden bir dil, âhîret işlerinize yardımcı olacak mümin bir eş edinsin"** [9]. Yine Peygamberimiz (s.a.v), nimeti anlatmanın bir şükür olduğunu şöyle ifade eder: **"Allah'ın verdiği nimeti anlatmak şükür, anlatmamak ise nankörlüktür"** [10]. Bize ihsan edilen sayısız nimetlere "Allahım! Şükrolsun" diyerek minnettarlığımız dile getirmek ve Rabbimizi yâd etmek dil ile yapılan şükrün önemli kısımlarıdır.

Değerli Kardeşlerim!

Zengin bir kimsenin zekatını ve sadakasını vermesi, Allah yolunda infak etmesi, başta akrabaları olmak üzere fakirlere, yoksullara, yetimlere yardımda bulunması, malî bir şükürdür. "İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır" genel prensibi ile hareket ederek bir kimsenin ilim, irfan, sanat, maharet, beceri ve tecrübesiyle insanları aydınlatması ve onlara faydalı olması da bu nimetlerin şükrünü edadır.

Hutbemizi Peygamber Efendimiz'in bir duasıyla bitirmek istiyorum **"..Allah'ım! Bizi nimetine şükredenlerden eyle"** [2].

[1] İbrâhim, 14/7.

[2] Ebû Dâvûd, "Salât", 182.

[3] İbrâhim, 14/ 34.

[4] Nahl, 16/78.

[5] Vâkıa, 56/68-70.

[6] Abese, 80/24-32.

[7] Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, İst. 1971, I, 541.

[8] Nisâ, 4/147.

[9] İbn Mâce, "Nikah", 5.

[10] Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 278, 375.